

מי שאחזו פרק שביעי גימין

סח.

1. ויאמר לו אבנר נטה לך על ימיןך או על שמאלך ואחזו לך אחד מהעגרים וקח לך את הלצתו ולא אבה עשהאל לסור מאחריי: שמואל ב ב כ כ
2. כנסתי לי גם פסוק ויהב והגלת מלכים ותמדינות עשיתי לי שרים ושרות ותעבנות בני האדם שדה ושרות: קהלת ב ח
3. והבית בהבנתו אבן שלמה מסע גבנה ומקבות והרין כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנתו: מלכים א ו ז
4. לץ היין והיה שבר וכל שנה בו לא יקבץ: משלי כ א
5. זנות ויין ותירוש יקח לבי: הושע ד יא

דאמר רב חסדא אוכמא בחיורא וחיורא באוכמא לקותא היא.

פירוש טלחי שמור צעור לצן או טלחי לצן צעור שמור אין זה אלא מחמת נגע שהיה שם הקשה רבינו מס דבמזיר בריש פרק בית שמאי (דף נא): משמע דלא מיירי רב חסדא אלא צעור שמור צין שוריים לצנים שהשמור מגרע כולם ומתקלקל מקחם על ידו ופריך התם מממני דהתם דמשמע שהלצן גרוע ומסיק דרב חסדא איירי צמורא דקרמנאי דהתם שמור גרוע טפי ואורי"ת דתרי מיילי נינהו ומילתיה דהכא איירי בטלחי שמור צעור לצן ולצן צעור שמור והתם מיירי צעור שמור צין שוריים לצנים ומדע דכלל הספרים ישנים לא גרסינן התם צמילתיה דרב חסדא אלא אוכמא צמירא לקותא ותו לא וכן נראה דאי גרסינן תרומיינו כמו הכא ונפרש מד טלחי ומד לשור צין השוריים אס כן מאי פריך התם דמנא ליה דאוכמא צמירא קאי אשור צין השוריים נימא איכפא ולא יקשה כלום. רבינו מס: **א"בא** שמיר דאיירי משה לאבני אפור. הכא משמע דלאבני אפור צני שמיר וצפ"ק דקידושין (דף נא). גבי עובדא דלמא צן תמינה צקשו ממנו אצנים לאפור וזה היה צבית שני מדקאמר לשנה נולדה לו פרה^א אדומה כו' דצבית ראשון לא עשו פרה כדאמר^ב שניה עשה עזרא ואס כן היה שמיר צבית שני ואין להקשות דצפרק צמרא דסוטה (דף מה). תנן משמטו נציאים הראשונים צטלו אורים ותומים ומשחרב צית המקדש צטל שמיר דהיינו צית המקדש שני מדנקט צית המקדש סתם והתם צמרא נקט צית המקדש ראשון על מיילי אחריו ועוד מדלא ערביניהו צהדי אורים ותומים והוי ליה למימני משמטו נציאים הראשונים צטלו אורים ותומים והשמיר דמשמטו נציאים הראשונים היינו משחרב צית המקדש ראשון^ג צטלו אורים ותומים ואריך לומר ששמרוהו מימני שלמה עד חורבן צית שני הקשה הי"ד אלמנן צמסכת ע"ז צפ"ר ישמעאל (דף נב): גבי אבני מזבח ששקצום אנשי יון^ד ליתצריניהו אצנים שלמות אמר רחמנא ליתצריניהו^ה לא תניף עליהם צרול אמר רחמנא^ו וליתצריניהו ע"י שמיר ואומר ר"י דע"י שמיר אין נעשין חלקות^ז דחגירת צפורן פוסלת צמזמז^ח והן סוגיא אמילא כמ"ד צסוטה (דף מה): דליצטריך שמיר לאבני צית המקדש והא דכתבי מגורכות צמגירה מוקי לה צאבני ציתו^ט: **ז"ל** אייתי שידה בו'. כי לא רלו לשאלו צאורים ותומים כשיכולין לשאלו על ידי דבר אחר:

ובתיב זנות ויין ותירוש. אף על פי שזה הפסוק לא נכתב עדיין היו יודעין כמנ"א ארור עושה מלאכת ה' רמיה צפ"ר לא יחפור (צ"ב דף נא):^א גבי יואב: לצרוקמי

נפקא ארמילתא נפקא איהנא

ומתעסק לנתקה היינו: דמרך. הקצ"ה: חף ציה. נחמך צו: ח' כוצא. כריף קטן כמו כוצא דליידי^ב: דארמילתא. אלמנה הימה דרה צו: איחננא

איגניב לן כסא דכספא. שהיו רואים אותו כן צסודריה ורואין לצדוק מהו: אמרי ליה. לריש גלותא: דחיורא. צשר צעלת שמין: מיכל אחלי וטעמי. טעמתי: חיורא לא עביד לן האידינא. לא שחטנו היום צהמה צעלת שמין: צדוספא. צעור היו צודקין צמקום ריסתנא זו צכף הירך ותמלאנו צעור שהוא לצן: דאמר רב חסדא חיורא באוכמא לקותא היא. טלחי לצן צעור שמור לקותא היה שם צצשר ונחפך העור לצצן: כרו ליה צירא. חפרו גומץ שיפול צו: ושדו ליה ליפסא. השליכו מחללת על פי הצור כדי שלא יצין^א מושצו: ליטי מר לינת. לשכצ צמסכרו: נחר ליה רב חסדא. עשה לו סימן כמו נחרת סוסיו (ירמיה ח): א"ל רב ששת לינוקא פסוק לי פסוקין: נעס לך. פסוק הוא צעשהאל: דדר מינה. חזור מעליה לימין או לשמאל: צריכות. לרחוץ צהן צזיון: הכא צרגימו. צצבל: שידה ושידיסין. שד זכר ושד נקבה: שידתא. שידה עגלה למרכבת נשים ושרים: צי שיחין. צמותו מקום: מה היא. מה דמותה ומה טיבה. וס אומרים שידה עגלה ראש כולן ואמנ איני יודע מאי היא: היכי איעביד. צלי כלי צרזל: שמיר. צריה מששת ימי צראשית ואין כל דבר קשה יכול לעמוד מפניו: לאבני אפור. דאמרינן צמסכת סוטה (דף מה): אצנים הללו אין כותבין עליהם צדיו שנאמר פתחי חותם ואין מפרטין עליהם צאזמל שנאמר צמלואתם שלא יהו חסרות כלום אלא כותב עליהם צדיו ומראה להן שמיר מצחוץ והן צצקעות מאליהן: צעשינהו. כפאס ציסורין לומר^א לו היכן הוא: צעשינהו. לחצן לשון מכצש של צגדים (שבת דף קמא). היכא איטיה. אשמדאי שאוכל לצכשו: צטורא פלן. צהר פלוני: כריא ליה צירא. כרה לו שם צור: טינרא. אצן: וחסימה צגושפנקיה. צחותמו: סייר לגושפנקיה. צודקו שלא נגע אדם צו לנלות צורו: וגצבי דעמרא. גיזות אמר: וויקי דחמרא. נודות יין: צירא מספאי. צמורד ההר למטה מצורו ואין אשמדאי: ושפינהו למיא. כגון השופה יין^א לחמריה (צ"ב דף ס): הריק מי צור העליון לתוך התחתון דרך נקב שנקב צשפה צצין שמי הצורות ומתוך שהראשון קרקעיתו גבוהה מקרקעית התחתון נרוקו המים לתוכו מאליהן: וספמינהו. לנקבים צצין זה לזה כדי שצשישים יין צעליון לא יוצב ממנו לתחתון: וברא צירא. אחרונה מעילאי לצורו של אשמדאי: ועמינהו. מילא חותן שמי צורות עפר כדי שלא יצין אשמדאי: טמינהו. סתמן כדמתרגמינן סתמוס פלשתיס (בראשית טו) טמנון פלישתי: כי אסא. אשמדאי: סייריה לגושפנקיה. ומלאו שלס: לא סגי ליה. לא יכול להתאפק: רוס וגנא. נשחקר ונרדס: נחיס אסא. צניהו מן האילן: סמיה. סגר השלשלת סביב צוארו שלא יוכל ראשו לצאת: הוה קא מפרז. משתגע ומתעסק לנתקה היינו: דמרך.

ומתעסק לנתקה היינו: דמרך. הקצ"ה: חף ציה. נחמך צו: ח' כוצא. כריף קטן כמו כוצא דליידי^ב: דארמילתא. אלמנה הימה דרה צו: איחננא

(א) מיר לא. (ב) צ"ל ומי. רש"י, א ס"א דלא אישתא אמר כתיב ויין ישמח לבב אנוש, (ד) צדפ"ר כוכך, (ה) צ"ל מורכו, (ו) צדפ"ר לך, (ז) צ"ל לחצריה, (ח) גבי תענית דף כב, (ט) תענית הערוך ערך ככא ג' סוכא וצוה עולה יפה פרש"י סוכא צריף קטן כמו כוכא דליידי תענית דף כב, (ט) תענית כב, (י) נפרה פ"ג מ"ה, (יא) צמוס צצ"י טספ: דהתם מילא משתכר ציהמ"ק ראשון, (יב) נחלין יח, (יג) וע"ע מוס' זכמים מד ד"ה אצנים ומוס' חולין יח. ד"ה וממה,

גליון הש"ס
תוס' ד"ה וכתוב וכו' גבי יואב. ע"ל ע"ל דף נה ע"ב וצמ"ש שם על הגליון:

מוסף תוספות

- א. כי נסתפקו באותה עשייה משה כל ימי בית ראשון. מוס' ע"ז ג: ד"ה צקשו. ב. [ד]שבע פרות היו, הראשונה עשה משה. מוס' זכמים ד: ד"ה אצנים. ג. וגזום בית השמנאי, הרכי עבדי. מוס' חולין יח. ד"ה וממה. ד. פי', לעשות בלא צניפה. מוס' חולין יח. ד"ה ומה. ה. וכיון שחיה שמיר בבית שני כדפרישתי, אמאי גזוזם בית השמנאי מוס' סוכה מט. ד"ה שכל ו. כי אם מבקע בתנאה שלא תהא חסיה כלום, אבל אין עושה אותן שלמות שלא תחגור בהן צפורן. מוס' ע"ז ג: ד"ה צקשו. I. דמיתתי קרא. מוס' הראש.

1. בארץ אפים יפתה קצין ולשון רבה תשבר גרם: משלי כו טו
2. אל מוציאנו ממצרים בתועפת ראם לו יאכל גוים צרו ונצמתיהם יגרום ונצוץ ימחין: במדבר כד ה
3. מה יתרון לאדם בכל עמלו שיגמול תחת השמש: קהלת א ג
4. וכל אשר שאלו עיני לא אצלתיו מהם לא מנעתי את לבי מקבל שמוחה בי לבי שמוח מקבל עמלי וזה יהי חלקי מקבל עמלי: קהלת ב י
5. אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלם: קהלת א יב
6. הפה משתו שלשלמה ששים גברים סביב לה מגברי ישראל: בלם אהו חרב מלפני מלחמה איש חרבו על ידו מפחד בלילות: שיר השירים ג ז-ח

איחננא ליה. לימשך מעליו שלל יחוף צו: **כפא לקומסיה.** ללד אחר ואיסתלק עובי כמיפיו מן הצית: **ולשון רכה ששבר גרם.** על ידי לשון רכה שחנה מענה רך נשברה ענמי: **אסקיה.** העלהו להטותו אל הדרך: **רויא.** שיכור: **אסקיה.** אל הדרך: **חוא דחוסא דהוו**

צצצא קמא (דף פ: פ) מאן תרם ניתרם שמואל: **הוא קאי לחודיה.** שלמה אלל אשמדאי: **כתועפות ראם לו.** להקדוש ברוך הוא יש לו תועפות ראמים למשלחמו וליפרע פורענות בשליחותו: **מאי רבוסיכו.** שנשתמח הקב"ה בצס: **עוקסך.** טבעתו היה שס חקוק עליה: **פסקיה.** דמהו: **גונדו.** לבשו.

ואיחננא ליה כפא לקומתיה מיניה איתבר ביה גרמא אמר היינו דכתיב וּלְשׁוֹן רַכָּה תִּשְׁבֵּר גֵרָם חֲזָא סְמִיא דְהוּוּה קָא טְעִי באורחא אסקיה לאורחיה חוא רויא דהוה קא טעי באורחא אסקיה לאורחיה חוא חדוותא דהוו קמחדי לה בכה שמעיה להווא גברא דהוה קאמר לאושכפא עביד לי מסאני לשב שני אחיך חוא הווא קסמא דהוה קסים אחיך כי מטא להתם לא עייליה לגביה דשלמה עד תלתא יומי יומא קמא אמר להו אמאי לא קא בעי לי מלכא לגביה א"ל אנסיה מישתאי שקל לבינתא אותיב אחברתה אתו אמרו ליה לשלמה אמר להו הכי אמר לכו הדור אשקויה למחר אמר להו ואמאי לא קא בעי לי מלכא לגביה אמרו ליה אנסיה מיכלא שקל לבינתא אותבה אארעא אתו אמרו ליה לשלמה אמר להו הכי אמר לכו נגידו מיניה מיכליה [לסוף] תלתא יומי עייל לקמיה שקל קניא ומשה ארבעה גרמיוי ושדא קמיה א"ל מכדי כי מיית ההוא גברא לית ליה בהדין עלמא אלא ד' גרמיוי השתא כבשתיה לכולי עלמא ולא שבעת עד דכבשת נמי לדידי א"ל לא קא בעינא מינד מידי בעינא דאיבנייה לבית המקדש וקא מיבעי לי שמירא א"ל לדידי לא מסיר לי לשרא דימא מסיר ליה ולא יהיב ליה אלא לתרגולא ברא דמהימן ליה אשבועתיה ומאי עבד ביה ממטי ליה לטורי דלית בהו ישוב ומנח לה אשינא דטורא ופקע טורא ומנקיט מייתי ביורני מאילני ושדי התם והוי ישוב והיינו דמתרגמינן¹ נגר טורא בדקו קינא דתרגולא ברא דאית ליה בני וחפיוה לקיניה זוגיתא חיוורתא כי אתא בעי למיעל ולא מצי אול אייתי שמירא² ואותביה עלויה רמא ביה קלא שדייה שקליה אול חנק נפשיה אשבועתיה אמר ליה בניהו³ מאי טעמא כי חזיתיה להווא סמיא דהוה קא טעי באורחא אסיקתיה לאורחיה אמר ליה מכרוי עליה ברקיעא דצדיק גמור הוא ומאן דעבד ליה ניהא נפשיה זכי לעלמא דאתי ומאי טעמא כי חזיתיה להווא רויא דקטעי באורחא אסיקתיה לאורחיה א"ל מכרוי עליה ברקיעא דרשע גמור הוא ועבדי ליה ניהא נפשיה כי היכי דליכליה לעלמא מאי טעמא כי חזיתיה להווא חדוותא בכית אמר ליה בעי מימת גברא בנו תלתין יומין ובעיא מינטר ליבם קטן⁴ תליסרי שנין מאי טעמא כי שמעתיה להווא גברא דאמר ליה לאושכפא עביד לי מסאני לשב שנין אחיכת אמר ליה ההוא שבעה יומי לית ליה מסאני לשב שנין בעי מ"ט כי חזיתיה להווא קסמא דהוה קסים אחיכת אמר ליה דהוה יתיב אבי גוא דמלכא לקסום מאי דאיכא תותיה⁵ תרחיה גביה עד דבנייה לבית המקדש יומא חד הוה קאי לחודיה אמר ליה כתיב⁶ כתועפות ראם לו ואמרינן כתועפות אלו מלאכי השרת ראם אלו השדים מאי רבותיכו מינן א"ל שקול שושילתא מינאי והב לי עיזקתך ואחוי לך רבותאי שקליה לשושילתא מיניה ויהיב ליה עיזקתיה⁷ בלעיה אותביה לחד גפיה ברקיעא ולחד גפיה בארעא פתקיה ארבע מאה פרסי על ההיא שעתא אמר שלמה⁸ מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש⁹ וזה היה חלקי מכל עמלי¹⁰ מאי וזה רב ושמואל חד אמר מקלו וחד אמר גונדו היה מחזר על הפתחים כל היכא דמטא אמר¹¹ אני קהלת הייתי מלך על ישראל בירושלים כי מטא גבי סנהדרין אמרו רבנן מכדי שוטה בחדא מילתא לא סריך מאי האי אמרו ליה לבניהו קא בעי לך מלכא לגביה אמר להו לא שלחו להו למלכוותא קאתי מלכא לגבייכו שלחו להו אין קאתי שלחו להו בידקו בכרעיה שלחו להו במוקי קאתי וקא תבע להו בנידותיהו וקא תבע לה נמי לבת שבע אימיה אתיוה לשלמה והבו ליה עוקתא ושושילתא דחקוק עליה שם כי עייל חזייה פרח ואפילו הכי הוה ליה ביעתותא מיניה והיינו דכתיב¹² הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי ישראל כולם אחזוי חרב מלומדי מלחמה איש חרבו על יריכו מפחד בלילות¹³ רב ושמואל חד אמר מלך והדיוט וחד אמר מלך והדיוט ומלך: לדמא דרישא ליתי שורבינא ובינא ואסא דרא וזיתא וחילפא¹⁴ וחילפי דימא ויבלא ולישלוקינהו בהדי הדדי ולנמול תלת מאה כסי אהאי גיסא דרישא ותלת מאה כסי אהאי גיסא דרישא ואי לא ליתי ורדא חוורא דקאי בחד דרא ולישלוקיה ולינמול שיתין כסי אהאי גיסא דרישא ושיתין כסי אהאי גיסא דרישא לצליחתא ליתי תרגולא ברא ולישחמיה בוזא חוורא¹⁵ אההוא גיסא דכיב ליה וגודרה מדמיה דלא לסמינהו לעיניה וליתלייה בסיפא דכבא דכי עייל חייף ביה וכי נפיק חייף ביה לברוקתי

- א) בכמי ודפוי' לרש,
- ב) בויקרא יא יט ובדברים יד יח על חובת דויפת,
- ג) בכמי לאחזייה,
- ד) בכמי נוסף: בן יחידע אמר לי כל הי מלי דעבדת דקתמיה לי, ט) בערוך ערך תריסר גורם, תריסר, ו) גני הערוך ערך תרה תרהיהו, ז) פי' בלע לשלמה ס"א בלעה ופי' בלע לעוקא מ"ד, ח) ס"א ובתיב וזה, ט) סנהדרין כ, י) מגילה יא, יא) בערוך ערך חלף פי' רוממניו, יב) בכמי נוסף ולקבליה לדמיה, יג) צדפורי תמרה, יד) כלם פט"ו מ"א, טו) ר"ל כעין מלכות ראשונה שלם על העליונים, טז) על ענפך ב"ה, יז) ל' למתרגול השמות, טח) ש,

גלוין הש"ס

רש"י ד"ה יבלא מן עשב וכן בחולין דף קה ע"ב כדן יפסחא ליבלא

לעוי רש"י

קאלצוני' ש' קלצוני' ש', גרב, בעל קל, סופלי"ר, צפפחה, גירופל"א, קרפול (פרח), רוס"א [רוש"א], ורד.

מוסף רש"י

וחד אמר גונדו, עלימו, ובסדר טהרות (כלים פט"ו) פירש רב האי מקידה היא מקידה של חרש וזומה לי חד אמר קודו וחד אמר מקלו (ויק"ר פ' אחרי) והוא מקידה ששמה צה מים (סנהדרין ב), מלך והדיוט, ושזב לא חר למלכותו (שם).